

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Класичного приватного університету,
голова приймальної комісії

Віктор ОГАРЕНКО

« 28 » квітня 2023 р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту

081 - Право

(шифр)

(назва спеціальності)

Освітня програма Право

ступінь – «магістр»

Запоріжжя, 2023

Затверджено на засіданні вченої ради
Інституту економіки та права КПУ
Протокол № 6 від 28.02.2023 р.

Укладачі:

д.ю.н., професор, завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики О. П. Рябчинська;

к.ю.н., доцент, завідувач кафедри цивільного, адміністративного та фінансового права О. В. Воронова;

к.ю.н., доцент, доцент кафедри теорії, історії держави і права та міжнародного права С. М. Слабко.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Метою фахового іспиту для вступу на здобуття ступеня магістра зі спеціальності 081 – Право є конкурсний відбір майбутніх студентів, що мають бажання продовжити освіту на ступінь магістра.

Фаховий іспит проводиться у формі усного іспиту з дисциплін, знання з яких є базовими для здобуття ступеня магістра. Відповідь вступники

фіксують письмово на аркуші усної відповіді (співбесіди) на вступному випробуванні зі штампом Приймальної комісії. Фаховий іспит проводиться за екзаменаційним білетом, який містить два теоретичних питання. Тривалість підготовки вступника 45 хвилин.

Вимоги до підготовки вступника:

- уважно ознайомитись із Програмою фахового іспиту;
- підготуватись до фахового іспиту за питаннями з: загальної теорії держави та права: історії держави та права; цивільного права; кримінального права;
- опрацювати нормативні акти із цивільного та кримінального права;
- опрацювати рекомендовану літературу.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1 :

1. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

Об'єкт, предмет, методологія та функції загальної теорії держави і права

Предмет загальної теорії держави і права. Система узагальнених знань про основні і загальні закономірності розвитку держави і права. Знання про сутність, призначення, функціонування і розвитку держави. Зміст предмета загальної теорії держави і права. Система юридичних наук. Вивчення специфічних закономірностей держави і права як основне завдання загальної теорії держави і права. Вплив загальних законів розвитку суспільства на державу і право.

Розвиток предмета теорії держави і права. Теорія як метод вивчення нових державно-правових знань. Спеціальні науки як база становлення предмета загальної теорії держави і права.

Предмет і об'єкт пізнання. Об'єкт пізнання як об'єктивна реальність досліджуваних явищ. Предмет пізнання як закономірності, сторони, властивості і межі пізнання об'єкта. Держава і право як самостійний об'єкт пізнання теорії держави і права. Закономірності і особливості держави і права як предмет теорії держави і права та всієї юридичної науки.

Методологія загальної теорії держави і права. Сукупність теоретичних принципів, логічних прийомів і конкретних засобів дослідження загальнонаукових і загальнофілософських методів. Система теорій, принципів, законів і категорій процесу пізнання державно-правових явищ.

Метод як засіб побудови і обґрунтування системи знань. Метод як сукупність прийомів і операцій практичного і теоретичного засвоєння дійсності. Визначеність предмета дослідження. Загальні і спеціальні методи. Загальнофілософські методи. Метафізичний метод, опис об'єкта і предмета, збір фактичної інформації. Діалектико-матеріалістичний метод. Принцип детермінізму і загальність причинно-наслідкових зв'язків. Принципи загального зв'язку і загального розвитку. Засіб існування матерії. Рух. Форми існування матерії. Простір і час. Закони матеріалістичної діалектики. Єдність

і боротьба протилежностей і джерело розвитку. Взаємний перехід кількісних і якісних змін і механізм розвитку. Заперечення старого новим і напрямок розвитку. Категорії матеріалістичної діалектики. Одиначне, особливе і загальне. Форма і зміст. Сутність і явище. Можливість і дійсність. Необхідність і випадковість. Частина і ціле. Структура і система. Причина і наслідок. Загальнонаукові методи. Аналіз і синтез. Дедукція й індукція. Спостереження й експеримент. Моделювання і формалізація. Порівняння. Опис. Спеціальні державно-правові методи. Порівняльно-юридичний метод. Пізнання одиначного, особливого і загального в державно-правових явищах. Спеціально-юридичний метод. Опис ознак державно-правових явищ. Системно-функціональний метод. Структурність і системність держави і права. Функції структурних елементів держави і права. Статистичний метод. Кількісні зміни державно-правової дійсності. Опис кількісних ознак. Історичний метод. Розвиток держави і права. Логічний метод. Відволікання від приватного, випадкового, несуттєвого. Виявлення визначальних закономірних тенденцій. Метод переходу від абстрактного до конкретного. Етап цілісного пізнання об'єкта. Етап предметного пізнання складових частин об'єкта.

Значення розвитку методології загальної теорії держави і права.

Функції науки загальної теорії держави і права. Її місце і роль у системі юридичних наук. Сутність, зміст і призначення функцій загальної теорії держави і права.

Онтологічна функція. Пізнання і пояснення об'єкта і предмета теорії держави і права. Методологічна функція. Розробка основного юридичного пізнання. Теоретично-правова культура. Правовий поняттєвий апарат. Поєднання правової теорії і юридичної практики.

Ідеологічна функція. Відбиток державно-правової дійсності в духовних цінностях і ідеях. Ідеологічне обслуговування правотворчої і правоохоронної практики.

Евристична функція. Дослідження державно-правових явищ у їхньому розвитку. Системотворча функція. Юридична наука як пізнавальна система. Інтегральна єдність правознавства. Практично-прикладна функція. Практичний аналіз предметів і явищ державно-правової дійсності.

Комунікативна функція. Дані неюридичних наук у правознавстві. Освітня функція. Теорія держави і права як освітня дисципліна. Теоретично-правова основа комплексного оволодіння правовими знаннями. Прогностична функція. Пізнання закономірностей розвитку держави і права. Пояснення минулого досвіду державно-правового розвитку. Орієнтація в сучасному стані держави і права. Передбачення шляхів майбутнього розвитку держави і права.

Місце, роль теорії держави і права в системі юридичних наук. Класифікація юридичних наук. Загальнотеоретичні й історичні науки. Теорія держави і права. Історія держави і права України, історія держави і права зарубіжних країн. Історія політичних і правових вчень. Загальні і специфічні закономірності виникнення, розвитку та функціонування держави і права. Історичний процес розвитку держави і права. Політичні та правові вчення в конкретному історичному середовищі та хронологічній послідовності. Галузеві юридичні науки. Галузі матеріального та процесуального права.

Міжгалузеві юридичні науки. Об'єднання якостей галузевих юридичних наук. Господарське право як синтез якостей цивільного й адміністративного права. Екологічне право та ін. Спеціальні юридичні науки.

Синтез юридичних і неюридичних наук. Судова медицина. Судова психіатрія. Криміналістика. Судова статистика. Юридична психологія. Юридична деонтологія. Досягнення природних, точних і технічних наук у юриспруденції. Прикладні юридичні науки. Державне будівництво. Науки міжнародного і закордонного права. Міжнародне публічне право. Міжнародне приватне право. Конституційне право закордонних країн і ін.

Узагальнення державно-правових знань у теорії держави і права. Загальна теорія держави і права як універсальна консолідуюча методологічна основа системи юридичних наук.

Походження, поняття, ознаки та сутність держави

Епохи докласового і класового товариства. Первинні форми спільності людей. Рід, фратрія (курія), плем'я, союз племен. Рід і община. Родовий лад. Суспільна власність. Суспільна влада при первіснообщинному ладі. Соціальні норми поведінки людей при первіснообщинному ладі. Мораль. Звичаї. Традиції. Релігійні норми. Причини відсутності правових юридичних норм в умовах первіснообщинного родового ладу і його суспільної влади.

Виникнення держави. Причини й умови розпаду родового ладу. Розвиток продуктивних сил суспільства. Три суспільні поділи праці. Приватна власність. Сусідська община. Майнова і соціальна диференціація. Виникнення міст. Товарне виробництво. Військова демократія. Формування суспільних класів і соціально-класової структури суспільства. Необхідність державної організації. Форми утворення держави. Найдавніші історичні типи держав і їхній перехідний характер.

Сутність держави та її діалектично двоїстий характер. Соціально-класове та загально-соціальне в сутності держави. Основні ознаки держави. Публічна влада. Територіальний розподіл. Податкова система. Державний суверенітет. Писане право. Державний апарат. Відмінність ознак держави від ознак суспільної влади. Загальне визначення поняття держави.

Основні теорії походження держави. Теологічна, патріархальна, патримоніальна, гідравлічна (іригаційна), географічного детермінізму, демографічна, расова, органічна, спортивна, космічна, сакральна, психологічна, психоаналітична, соціально-психологічна, насильницька, договірна, історико-матеріалістична (класова) теорії походження держави.

Особистість, суспільство та держава

Поняття людини, особистості і громадянина. «Людина» і біосоціальна природа індивіда. «Особистість» і вираження соціальних початків індивіда. «Громадянин», «громадянство» і правовий зв'язок особи з державою. Юридичні поняття свобод, обов'язків і відповідальності. Права, свободи, обов'язки і відповідальність особистості і держави. Класифікація прав і свобод людини і громадянина. Поняття фізичних, економічних, політичних, соціальних, екологічних, особистих, інтелектуально-культурних прав і свобод людини і громадянина. Єдність і взаємозумовленість прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Загальне поняття і співвідношення

відповідальності юридичної і відповідальності соціально-політичної. Проблеми суспільства і держави, прав людини і громадянина, меж влади держави стосовно товариства і людини та шляхи їх вирішення. Проблема свободи в державно організованому суспільстві і шляхи її розв'язання. Правовий статус людини і громадянина. Індивідуально-правовий статус громадян. Суспільний прогрес і міжнародні пакти про права людини.

Держава у політичній системі суспільства

Поняття політики. Причини існування політичної системи суспільства. Політична сфера громадського життя. Поняття й ознаки влади. Політична влада і державна влада.

Поняття і структура політичної системи суспільства. Місце і роль держави в політичній системі суспільства. Недержавні елементи політичної системи суспільства, їхньої відмінності від державних органів і закладів. Суб'єкти політики. Політичні партії і суспільно-політичні організації. Громадські організації. Фахові спілки і трудові колективи. Відношення держави і недержавних елементів політичної системи суспільства.

Політичні партії і принципи. Політичні відносини і функції. Політичний процес. Політичний режим. Політичні погляди, політична свідомість, психологічні елементи політичної системи суспільства. Політична культура.

Політична система суспільства і політична організація суспільства.

Ознаки і особливості політичної системи України.

Функції та механізм держави

Поняття функцій держави. Функції держави і сутність держави. Функції держави і історичні типи держав, суспільно-політичні ситуації. Функції держави і функції державного органа. Форми здійснення функцій держави. Правотворча, праворегулююча та безпосередньо-організаторська форми. Методи здійснення функцій держави. Переконавання, примус і стимулювання.

Види функцій держави. Критерії класифікації функцій держави. Соціальне значення державної діяльності. Основні і неосновні (додаткові) функції. Сфери діяльності держави. Внутрішні і зовнішні функції. Дія державних функцій у часі. Постійні і тимчасові функції.

Механізм держави. Поняття і призначення державного механізму. Державний механізм і державний лад. Структура державного механізму. Поняття державного органа. Правовий статус державного органа. Компетенція і прерогатива державного органа. Види державних органів. Державний орган і державне заснування. Державна влада і державний заклад. Державний механізм і громадське суспільство. Народне представництво. Сфера дії державного механізму. Державні органи і органи самоврядування, органи територіальної самоорганізації громадян. Принципи організації і діяльності державного механізму. Поділ влади, єдність, централізм, ієрархічність, єдиноначальність і колегіальність, демократизм, адміністрування, федералізм, законність.

Державний механізм і державний апарат. Основні категорії в державному апараті. Посадові особи, службовці і технічний персонал.

Форми держави

Історичне формування поняття форми держави в епоху Античності і в період Нового часу. Платон, Аристотель, Ш.Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо про форму держави. Поняття, ознаки і структура форми держави. Порядок організації і взаємодії вищих органів державної влади і управління. Територіальний устрій держави і відповідної організації державних органів, співвідношення держави як цілого і його основних частин. Форми і методи здійснення державної влади.

Форма держави в широкому і вузькому змістах. Форма держави і державний устрій. Єдність елементів форми держави.

Форма державного правління. Монархія і республіка. Ознаки монархії. Види монархій. Необмежені й обмежені (конституційні) монархії. Необмежені деспотична й абсолютна монархії. Обмежені дуалістична і парламентська монархії. Поняття республіки. Види республік. Аристократична і демократична республіки. Парламентська республіка. Президентська республіка. Дуалістичні (парламентсько-президентська і президентсько-парламентська) республіки. Форма державного правління в Україні.

Форма державного ладу. Простий і складний державний устрій. Унітарна держава як проста форма державного устрою. Унітарно-централізована і унітарно-децентралізована держави. Юридичні ознаки унітарної держави. Федеративна держава як складна форма державного устрою. Суб'єкти федерації. Юридичні ознаки федерації. Види федерацій. Національні і територіальні федерації. Федерації, засновані на договорі. Федерації, засновані на автономії.

Конфедерація як складна форма державного устрою. Юридичні ознаки конфедерації. Конфедерація як історично перехідна форма державного устрою. Особливості унітарної форми державного устрою в Україні.

Поняття державного режиму. Державний режим і політичний режим. Демократичні і недемократичні державно-політичні режими. Державно-політичний режим демократії і його соціально-історичні типи. Антидемократичні державно-політичні режими. Тоталітарний і авторитарний режими. Вождизм. Популізм. Військово-диктаторський, фашистський і расистський режими. Особливості державно-політичного режиму в Україні. Значення категорії форми держави в державному будівництві України.

Історичні типи держави і права

Загальне поняття історичного типу держави і права. Критерії класифікації історичних типів держави і права. Суспільно-економічна формація. Сукупність взаємозалежних суспільних відносин. Засіб виробництва. Продуктивні сили і виробничі відносини, їхній характер. Економічний лад, історичний тип суспільства і його державна організація. Історичні типи держави і права. Держава і цивілізація. Нерозвинені і розвинені держави. Протодержава (племінна держава), нецивілізована і цивілізована держава. Держави Давнього Сходу, Античності, Середньовіччя, Нового часу, сучасної цивілізації. Держави східної, західної і змішаної цивілізації. Держави азіатської, європейської і євразійської цивілізації. Доіндустріальні, індустріальні та постіндустріальні держави. Аграрні, промислові і науково-технічні держави.

Держава і право азійського способу виробництва.

Рабовласницька держава в Античному світі. Економічна основа, функції і механізм рабовласницької держави. Форми давньосхідної та антично-рабовласницької держави. Східна теократична деспотія, її структура й основні відомства. Рабовласницькі аристократичні і демократичні республіки. Рабовласницькі монархія й імперія. Характерні риси права Давнього Світу.

Феодальна держава і право. Економічна основа і сутність феодальної держави. Особливості феодально-державної організації суспільства. Палацево-вотчинна система управління. Станово-юридичне закріплення соціально-класової диференціації суспільства. “Феодальна драбина” і відношення васалітету-сюзеренітету. Функції і механізм феодальної держави. Форми феодальної держави. Феодально-аристократичні республіки. Феодальні монархії й основні етапи їхнього розвитку. Ранньофеодальна, феодально-роздрібнена, станово-представницька та абсолютна монархії. Сутність і характерні риси феодального права.

Буржуазна держава і право. Економічна основа, сутність і задачі буржуазної держави. Основні етапи розвитку буржуазної держави. Функції і механізм буржуазної держави. Принцип поділу державної влади. Форми буржуазної держави. Парламентські, президентські і дуалістичні республіки. Конституційні (парламентські і дуалістичні) монархії. Ліберально-демократичний, авторитарний і військово-фашистський режими. Сутність і характерні риси буржуазного права. Світові системи буржуазного права. Публічне і приватне право.

Соціалістична держава і право. Економічна основа, сутність і задачі соціалістичної держави. Основні етапи розвитку соціалістичної держави. Функції і механізм соціалістичної держави. Форми соціалістичної держави. Паризька Комуна. Республіка Рад і принцип єдиновладдя Рад (Радянська влада). Народна демократія. Сутність, характерні риси, особливості і принципи соціалістичного права. Специфіка держав перехідного типу. Держава і право в країнах, що розвиваються. Сучасні правові, соціально демократичні держави.

Суспільний прогрес і характер держави.

Громадянське суспільство та демократична, соціальна, правова держава

Поняття характеру держави. Соціальна значимість державної діяльності (державних функцій, державного владарювання і керування, державної політики). Основні прогресивні конституційні характеристики держав. Правова, демократична, соціальна, світська держава. Правова держава. Зміст поняття правової держави у формально-юридичному і у матеріально-юридичному значеннях. Історичне формування поняття правової держави. Ідея реального верховенства закону і юридичної рівності громадян в епоху Античності. Теоретичні уявлення про правову державність у період Нового часу. Сучасна концепція правової держави. Загальна характеристика правової держави. Правова держава як новий етап становлення і розвитку державності. Співвідношення правової держави і громадського суспільства.

Основні ознаки правової держави. Принцип поділу державної влади як фундаментальна основа будівництва правової держави.

Демократична держава. Поняття демократії. Демократичні інститути. Принципи демократії (свободи, рівності, народовладдя, народного представництва, політичного плюралізму). Форми демократії. Представницька і безпосередня демократія. Самоврядування. Організація представницької демократії і самоврядування. Організація безпосередньої демократії. Співвідношення представників і безпосередньої демократії.

Соціальна держава. Поняття соціальної держави. Соціальна єдність і солідарне товариство. Загальна характеристика соціальної держави. Основні ознаки соціальної держави. Соціальна держава і соціально-класова структура. Співвідношення суспільного і особистого в умовах соціальної держави. Система соціальних гарантій.

Світська держава. Поняття світської держави. Світська держава і свобода совісті. Історичне формування світської держави. Теократична і клерикальна держава. Відношення держави і церкви в умовах світської держави. Світська держава і релігійні меншини.

Правова регламентація і проблеми будівництва демократичної, соціальної, правової держави в Україні.

Сучасні концепції держави. Причини плюралізму концепцій розуміння сутності держави. Історична давність, складність, глобальний характер; геополітичні, регіональні, національні, історичні особливості феномену держави; суперечливість класової та загальнонародної сторін у сутності держави, політичний світогляд вчених-державознавців. Доктрина патерналізму. Етатизм. Теорія еліт і елітарна держава. Доктрина технократії та технократична держава. Національна держава. Поліцейська держава. Критика фашистських концепцій держави. Концепції демократичної держави. Ліберально-демократична та соціально демократична держави. Держава плюралістичної демократії. Держава загального благоденства.

2. Історія держави та права

Предмет історії держави і права

Предмет і завдання курсів «Історія держави і права зарубіжних країн», «Історія держави і права України», «Історія вчень про державу та право» та їх місце в системі юридичних навчальних дисциплін.

Періодизація історії держави і права зарубіжних країн та основні періоди розвитку української державності.

Методологія викладу й вивчення історії держави та права, загальнонаукові і спеціальні методи дослідження.

Сутність і походження держави і права. Типи державно-правового розвитку.

Історія держави і права Стародавнього світу

Загальна характеристика виникнення й розвитку держави і права Стародавнього світу. Держава і право Стародавнього Сходу: Вавилон, Єгипет, Індія, Китай.

Держава і право Античної цивілізації: Афіни, Спарта, Рим. Періодизація історії римської державності. Державний лад римської республіки. Римська імперія. Політичний режим імперії. Принципат. Домінат. Падіння Західної Римської імперії.

Античне право. Основні риси права Спарти. Основні риси права Афін. Платон, Сократ і Аристотель про збіг справедливого й законного. Загальна характеристика і основні етапи розвитку римського права. Закони XII таблиць.

Перші державні утворення і право на території північного Причорномор'я і Приазов'я (серед. I тис. до н.е. - V ст. н.е.)

Історія держави і права Середніх віків

Загальна характеристика виникнення й розвитку феодалної держави і права. Основні етапи історії держави і права Середніх віків. Роль релігії у феодалному суспільстві. Феодална держава в країнах Європи, Азії та Африки.

Держава і право східних слов'ян у період зародження і становлення феодалних відносин (VI – поч. XII ст. н.е.). Утворення і розвиток держави з центром у Києві. Формування її території. Критика норманської та інших теорій походження Київської Русі. Джерела права Київської Русі: звичаєве право, князівське законодавство, міжкнязівські договори, постанови князівських з'їздів і вічевих зборів, договори Київської Русі з іноземними державами. Джерела церковного права, „Руська Правда” – пам'ятка права Київської Русі.

Значення Галицько-Волинського князівства. Основні риси права південно-західних земель періоду феодалної роздробленості (XII – перша половина XIV ст.)

Суспільно-політичний лад і право українських земель у складі Литви, Польщі і Речі Посполитої (кінець XIV – перша пол. XVII ст.).

Приєднання українських земель до Великого Литовського князівства. Захоплення частини земель України Польщею. Утворення держави Речі Посполитої. Люблінська унія 1569 р. Зміни в політично-правовому становищі українських земель.

Виникнення козацтва. Утворення Запорізької Січі, її республіканський устрій.

Джерела права. Звичаєве право. Сеймові і королівські конституції. Конституція Казимира 1468 р. «Устав наволоки» 1557 р. Литовські статuti 1529, 1566, 1588 рр. Магдебурзьке право. Зародження і розвиток козацького права. «Ординація війська Запорізького» 1638 р., зміст і значення.

Історія держави і права нового часу

Основні закономірності й шляхи переходу від феодалного ладу до буржуазного. Періодизація буржуазної держави і права. Розвиток буржуазної держави до початку XX ст. Колоніальні імперії світу.

Буржуазні революції XVII – XIX ст. і становлення нових правових систем. Принципи права. Наступність права. Основні правові системи: англосаксонська (англо-американська), континентальна (романо-германська) і т.д.

Визвольна війна українського народу 1648-1654 рр. Відродження національної держави і права України. Територія. Новий адміністративно-

територіальний поділ. Вищі органи влади й управління. Загальновійськова козацька Рада. Рада Генеральної старшини. Гетьман. Генеральний уряд. Полковники і полкові уряди. Сотники і сотенні уряди. Курінні отамани. Городові отамани. Запорізька Січ, її внутрішня організація. Поєднання військово-адміністративної і судової влади. Магістрати і ратуші, їх структура, права та обов'язки. Козацьке військо. Суд.

Перехід України під протекторат Росії і його правове оформлення. Українсько-російські зв'язки в роки визвольної війни 1648-1654 рр. Рішення Земських соборів у лютому 1651 р. та жовтні 1653 р. Переяславська Рада 1654 р. Статті Б. Хмельницького. Березневі статті 1654 р. Значення переходу України під протекторат Росії. Українська держава у 1654-1659 рр.

Правове становище України у складі Росії (друга пол. XVII-XVIII ст.)

Автономія України. Гетьманські статті. Органи місцевого самоврядування. Загальновійськова рада. Рада генеральної старшини. Генеральний уряд. Гетьманська влада. Полкові уряди. Сотенні уряди. Куреневі і городові отамани. Збройні сили. Магістрати і ратуші. Судові органи. Церква.

Зміни в політичному становищі Запорізької Січі та Південної України,

Наступ російського царату на права і вільності України. Ліквідація української національної державності. Запровадження військового та адміністративно-територіального устрою в Україні відповідно до загальної централізованої системи управління Російською імперією. Соціально-економічні і політичні наслідки скасування автономії України у складі Росії.

Правова система України за умовами входження до складу Росії. Джерела права. «Права, по яким судиться малоросійський народ» 1743 р

Суспільно-політичний лад і право західноукраїнських земель (друга пол. XVII – XVIII ст.).

Суспільно-політичний лад і право України у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – перша пол. XIX ст.). Суспільно-політичний лад і право України у складі Росії в період після ліквідації української державності (перша пол. XIX ст.). Джерела і кодифікація права. Звичаї. Російське законодавство. Литовський статут руської редакції 1811 р. Збірники магдебурзького права. Указна практика. Кодифікація права. «Зібрання малоросійських прав» 1807 р. – проект цивільного кодексу. Робота кодифікаційної комісії 1826 р. «Звод місцевих законів Західних губерній» 1837 р. Сільський судовий статут. Скасування дії магдебурзького права і Литовського статуту. Введення в дію на території України «Зводу Законів Російської імперії» у редакції 1842 р.

Становище окремих регіонів українських земель у складі Австро-Угорської імперії. Реформи Габсбургів у західних областях України. Джерела і кодифікація права. Цивільний кодекс 1797 р. Цивільно-процесуальний кодекс 1792 р., його нова редакція і введення в дію в Галичині в 1796 р. і 1807 р. Кримінальний і кримінально-процесуальний кодекси кінця XVIII – початку XIX ст.

Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Росії (друга пол. XIX ст.). Буржуазні реформи в галузі державного будівництва і особливості їх проведення в Україні. Земська реформа 1864 р. Міська реформа 1870 р.

Воєнна реформа. Поліцейська реформа. Судова реформа - 1864 р.
Контрреформи 80-90-х рр.

Джерела права. Специфіка використання загальноросійського права в Україні. Цивільне право. Сімейне право. Кримінальне право. Судочинство.

Суспільно-політичний лад і право Галичини, Північної Буковини і Закарпаття (друга пол. XIX – поч. XX ст.).

Історія держави і права новітнього часу

Основні тенденції розвитку держави і права в XX ст. Боротьба двох провідних політичних ліній – демократичної і консервативно-реакційної. Класифікація держав новітнього часу за типом держави, характером політичного режиму й форми правління. Головні етапи новітньої історії держави і права.

Зміни в політичних системах провідних країн у роки Першої світової війни. Лютнева революція 1917 р. в Росії. Зміна державної системи. Політичні партії і національно-патріотичні рухи. Зміни на політичній карті Європи після завершення Першої світової війни.

Відродження української національної державності (1917-1920 рр.). Становлення Української Народної Республіки (УНР). Гетьманська держава. Становлення і розвиток Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР).

Утворення Української Радянської республіки. Держава і право України в період нової економічної політики (1921-1929 рр.). Утворення СРСР. Правові основи входження УСРР до складу Союзу РСР. Конституція СРСР 1924 р. Закріплення перебудови державного апарату у Конституціях України. Кодифікація українського радянського законодавства. Законодавство Союзу РСР та його дія в УСРР. Держава і право УРСР у період панування командно-адміністративної системи управління (1930-ті рр.). Конституція УРСР 1937 р. та її декларативний характер. Система органів влади і управління за Конституцією. Перебудова державного апарату. Репресивний апарат і порушення ним законності. Масовий терор в Україні. Деформації у праві. Приєднання західноукраїнських земель до складу УРСР. Українські землі під владою Польщі. Українські землі під владою Румунії. Закарпаття під владою Чехо-Словаччини.

Держава і право України в роки Великої вітчизняної війни (1941-1945 рр.). Держава і право України в повоєнні роки (1945 - поч. 1950-х рр.). Держава і право України в період десталінізації (серед. 1950-х - поч. 1960-х рр.). Держава і право України в період сповільнення темпів розвитку і застою (серед. 1960-х - перша пол. 1980-х рр.). Держава і право України у період перебудови (1985-1991 рр.).

Розбудова Української незалежної держави. Зміцнення державного суверенітету України. Закон Верховної Ради України від 17 вересня 1991 р. про зміни і доповнення Конституції України. Удосконалення державного апарату. Подальше реформування права України. Розробка і прийняття Конституції України 1996 р.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Цивільне право та цивільне законодавство

Поняття, предмет та метод цивільного права як галузі права.. Відмежування цивільного права від суміжних галузей права. Проблема дуалізму приватного права в Україні. Принципи та функції цивільного права. Система цивільного права як галузі права, галузі науки та навчальної дисципліни.

Джерела цивільного права. Поняття та структура цивільного законодавства. Конституція України як основа розвитку цивільного законодавства. Цивільний кодекс України, інші законодавчі акти. Підзаконні нормативні акти. Відомчі нормативні акти, нормативні акти органів місцевого самоврядування. Значення судової практики в удосконаленні, тлумаченні та застосуванні цивільного законодавства. Аналогія.

Структура законодавчих і підзаконних цивільно-правових актів, основні способи її побудови. Кодифікація й інші форми систематизації цивільного законодавства. Співвідношення актів цивільного законодавства та інших джерел цивільного права: договору, звичаю. Дія цивільного законодавства у часі, в просторі і за колом осіб.

Цивільне правовідношення: поняття, зміст та види

Поняття, зміст і види цивільного правовідношення. Елементи і структурні особливості цивільного правовідношення. Зміст цивільного правовідношення. Поняття суб'єктивних цивільних прав і суб'єктивних цивільних обов'язків. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Класифікація цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин: речі та майно, гроші та валютні цінності, майнові права, результати творчої діяльності людини, дії, немайнові блага. Суб'єкти цивільних правовідносин. Поняття та склад цивільної правосуб'єктності.

Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин: поняття фізичної особи; особливості цивільної правоздатності та дієздатності; поняття і правове значення місця проживання; визнання особи безвісно відсутньою та оголошення особи померлою; правоздатність іноземців і осіб без громадянства; фізична особа – підприємець. Опіка та піклування.

Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин. Поняття та ознаки юридичної особи. Види юридичних осіб та їх класифікація. Юридичні особи публічного та юридичні особи приватного права. Створення юридичної особи. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Вимоги до змісту установчих документів. Державна реєстрація юридичної особи. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи. Органи юридичних осіб. Цивільно-правове положення філій і представництв юридичних осіб. Реорганізація і ліквідація юридичної особи. Банкрутство юридичної особи.

Поняття, зміст та особливості цивільної правосуб'єктності держави. Участь України, Автономної Республіки Крим і територіальних громад як суб'єктів цивільних правовідносин у майновому обороті. Органи, які беруть участь в цивільно-правових відносинах від імені держави і територіальних

громад.

Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Правочини

Поняття юридичного факту, як конкретної життєвої обставини. Поняття юридичного складу. Класифікація юридичних фактів за ознакою волі, в залежності від наслідків, залежно від строку існування.

Поняття та види правочинів. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину. Форма правочину. Способи волевиявлення. Класифікація правочинів за різноманітними критеріями.

Умови дійсності угод правочинів як єдність чотирьох елементів: суб'єктний склад, суб'єктивна сторона, форма, зміст.

Правочини з пороком у суб'єкті, пов'язані з недієздатністю громадян і зі спеціальною правоздатністю юридичних осіб. Правочини з пороком волі, зроблені без внутрішньої волі, або угоди, в яких внутрішня воля сформувалася неправильно. Правочини з пороками форми, виражені недотриманням необхідної нотаріальної форми угоди або необхідної державної реєстрації. Правочини з пороком змісту внаслідок розбіжності умов угоди з вимогою закону. Нікчемні угоди (правочини). Правові наслідки визнання угоди (правочини) недійсною. Поняття та види реституції.

Здійснення цивільних прав і виконання обов'язків

Поняття здійснення суб'єктивного цивільного права. Об'єктивні та суб'єктивні умови здійснення цивільних прав. Поняття виникнення суб'єктивного цивільного обов'язку. Добровільне і примусове, активне і пасивне виконання обов'язків. Принципи та гарантії здійснення прав та виконання обов'язків в цивільному праві. Межі суб'єктивного цивільного права і межі його здійснення. Зловживання правом. Антимонопольні заборони і правила щодо недопущення недобросовісної конкуренції як різновид меж здійснення цивільних прав.

Здійснення прав та виконання обов'язків через представника. Сутність, фактичні і юридичні причини, види представництва. Внутрішні та зовнішні відносини представництва. Довіреність.

Захист цивільних прав

Поняття і зміст суб'єктивного цивільного права на захист. Способи захисту цивільних прав. Органи держави, які здійснюють захист цивільних прав. Посилення ролі судового захисту цивільних прав. Самозахист цивільних прав і його межі. Необхідна оборона і дії в стані крайньої необхідності як засоби самозахисту цивільних прав.

Заходи оперативного впливу як засоби захисту цивільних прав, їх особливості та види. Державно-примусові засоби захисту превентивного характеру. Захист цивільних прав, який здійснюють органи внутрішніх справ.

Відповідальність у цивільному праві

Поняття цивільно-правової відповідальності як засобу захисту цивільних прав. Особливості відповідальності у цивільному праві, її основні принципи і функції. Види цивільно-правової відповідальності та умови їх

застосування.

Розмір цивільно-правової відповідальності. Принцип повноти цивільно-правової відповідальності. Межі цивільно-правової відповідальності. Співвідношення збитків, шкоди. Підстави підвищення і зниження розміру цивільно-правової відповідальності. Врахування вини суб'єктів правовідношення при визначенні розміру цивільно-правової відповідальності.

Умови цивільно-правової відповідальності. Поняття і склад цивільного правопорушення: протиправна поведінка, шкода (збитки); причинний зв'язок між протиправною поведінкою і шкідливим результатом, що настав; вина правопорушника як умова цивільно-правової відповідальності. Випадки відповідальності незалежно від вини і за дії третіх осіб (за чужу вину). Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності. Поняття і значення випадку і непереборної сили. Поняття і значення ризику в цивільному праві.

Строки та терміни. Позовна давність у цивільному праві

Поняття строку як періоду у часі, зі спливом якого пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення. Поняття терміну як певного моменту у часі, з настанням якого пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення. Визначення строку та терміну. Початок перебігу та закінчення строку. Позовна давність як строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист цивільного права або інтересу. Загальна та спеціальна позовна давність. Зміна тривалості позовної давності, обчислення та початок перебігу позовної давності. Зупинення перебігу позовної давності. Наслідки спливу позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Право власності

Власність і право власності. Власність як економічна категорія. Право власності. Зміст права власності. Основні моделі права власності в різноманітних правових системах. Право власності в об'єктивному і суб'єктивному змістах. Види права власності.

Підстави набуття і припинення права власності. Початкові підстави виникнення права власності. Похідні підстави виникнення права власності. Момент виникнення права власності. Ризик випадкової загибелі або випадкового пошкодження речі, яка відчужується.

Право приватної власності громадян, право власності юридичних осіб. Об'єкти права приватної власності громадян. Житловий будинок, квартира, земельна ділянка, транспортний засіб як об'єкти права приватної власності. Обмеження в придбанні у приватну власність окремих об'єктів цивільного права.

Поняття, зміст і суб'єкти права власності юридичних осіб. Особливості права власності господарських товариств, кооперативів, колективу орендаторів, колективного підприємства. Правовий режим державної та комунальної власності.

Право спільної власності. Суб'єкти права спільної власності. Способи виникнення права спільної власності. Види спільної власності. Зміст права спільної власності. Виділ частки і розділ майна. Право привілейованої

купівлі. Припинення права спільної власності.

Захист права власності. Засоби захисту суб'єктивних прав, передбачених цивільним законодавством. Загальна характеристика цивільно-правових засобів захисту права власності. Речево-правові засоби захисту права власності. Вимоги про визнання недійсними актів органів державного управління, які порушують права власника. Захист права власності зобов'язально-правовими позовами.

Поняття і види інших (крім права власності) речових прав

Загальна характеристика інших речових прав (володіння, сервітути, суперфіцій, емфітевзис). Володіння: поняття і види (законне і незаконне). Поняття добросовісного і недобросовісного володіння.

Поняття сервітуту. Суб'єкти й об'єкти сервітутного права. Специфічні риси сервітутів. Сервітути земельні особисті (узус, узуфрукт). Заповіт, судові рішення, договір – як засоби встановлення сервітутів. Засоби припинення сервітутів.

Суперфіцій, емфітевзис – самостійні речево-правові інститути. Суб'єкти, об'єкти. Основна відмінність суперфіція, емфітевзиса від сервітутів. Засоби виникнення і припинення.

Право інтелектуальної власності

Поняття інтелектуальної власності і права інтелектуальної власності. Поняття творчої діяльності. Загальні риси цивільно-правового регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю. Особливості цивільно-правового регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю. Авторське право: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст суб'єктивних авторських прав, захист авторського права. Патентне право: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст суб'єктивних патентних прав, захист патентних прав.

Право на торговельні марки (знаки для товарів та послуг): поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст суб'єктивного права на торговельну марку, захист прав на торговельні марки.

Загальні положення про зобов'язання

Зобов'язальне право та його система. Основні тенденції розвитку зобов'язального права. Основні види зобов'язань. Підстави виникнення зобов'язань.

Сторони в зобов'язаннях. Множинність осіб у зобов'язаннях. Зобов'язання за участю третіх осіб. Солідарні та дольові зобов'язання. Переміна осіб у зобов'язаннях. Уступка вимоги. Переведення боргу. Поняття регресних зобов'язань.

Виконання зобов'язань. Поняття, види та значення забезпечення виконання зобов'язань. Неустойка та її види. Застава та її види. Порука. Гарантія. Завдаток. Притримання як засіб забезпечення зобов'язань.

Поняття та підстави зміни та припинення зобов'язань. Правові наслідки порушення зобов'язань.

Цивільно-правовий договір

Поняття та значення цивільно-правового договору. Роль договору в

організації ринкової економіки. Свобода договорів і договірна дисципліна.

Система цивільно-правових договорів. Зміст договору. Суттєві умови договору та їх значення. Звичайні та випадкові умови договору. Загальний і спеціальний порядок укладання договору. Стадії укладання договору. Оферта. Акцепт. Способи укладання договору. Типові та примірні договори. Протокол розбіжностей.

Зміна та розірвання договору. Підстава та правові наслідки розірвання договору. Одностороннє розірвання договору.

Договори про передавання майна у власність

Договір купівлі – продажу. Поняття, значення та характеристика договору купівля-продажу. Критерії класифікації та види договорів купівлі-продажу. Сторони, предмет, ціна, форма договору купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін. Виконання договору. Правові наслідки невиконання та неналежного виконання договору. Правове регулювання торгівлі окремими видами товарів: купівля-продаж жилих будинків (квартир), майна при приватизації державної власності, транспортних засобів, іноземної валюти.

Юридична характеристика та особливості окремих видів договорів купівлі продажу. Особливості роздрібною торгівлі. Договір поставки. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу, його особливості. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір міни.

Поняття договору дарування, юридична характеристика. Сторони, предмет, права і обов'язки сторін. Форма, права та обов'язки сторін. Види договору дарування та їх особливості. Пожертва, нагорода, державне преміювання.

Договір довічного утримання: поняття договору, сторони в договорі, предмет. Форма договору. Права та обов'язки сторін. Розірвання договору.

Договір ренти: поняття, юридична характеристика, форма, сторони. Передача майна під виплату ренти. Забезпечення виплати ренти. Форма і розмір ренти. Строк виплати ренти. Права та обов'язки сторін. Розірвання договору та правові наслідки.

Договори про передавання майна у користування

Юридична природа і значення майнового найму. Загальні положення про найм (оренду). Поняття договору найму. Характеристика договору: консенсуальний, двосторонній, оплатний. Сторони у договорі найму. Застосування договору найму у відносинах між організаціями, громадянами (в тому числі суб'єктами підприємницької діяльності). Форма та строк договору. Плата за користування майном. Дострокове розірвання договору. Право сторони відмовитися від договору, укладеного на невизначений строк в будь-який час, попередивши другу сторону. Права та обов'язки сторін. Відповідальність сторін за договором найму. Припинення договору майнового найму. Відповідальність сторін за договором найму. Різновиди договору майнового найму. Договір прокату. Найм (оренда) земельної ділянки. Найм будівлі або іншої капітальної споруди. Найм (оренда) транспортного засобу. Договір лізингу. Найм (оренда) житла. Договір найму житла, поняття, юридична характеристика, особливості укладання, змісту,

виконання й припинення.

Договори про виконання робіт

Роботи як самостійний об'єкт цивільних прав, їх відмінність від послуг. Загальні положення про підряд. Поняття та значення договору підряду. Відмежування договору підряду від інших договорів. Характеристика договору підряду. Предмет, форма договору підряду, договірні сторони. Ціна роботи. Кошторис. Істотні умови договору підряду. Строки виконання. Права та обов'язки сторін. Порядок прийняття робіт. Правові наслідки неналежного виконання умов договору підряду. Підстави та порядок пред'явлення претензій.

Різновиди підряду. Договір побутового підряду та його особливості. Сторони, предмет, форма договору, правове регулювання. Будівельний підряд. Капітальне будівництво в Україні та способи його здійснення. Нормативно-правове регулювання капітального будівництва. Поняття та значення договору будівельного підряду. Особливості договору. Система підрядних договорів у будівництві та організація договірних зв'язків. Договір субпідряду. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Договір на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських і технологічних робіт.

Загальні положення про договори про надання послуг

Поняття послуги, її відмінність від роботи як об'єкту цивільних прав. Договір про надання послуг. Поняття, характеристика, види. Строк виконання, плата за договором про надання послуг. Відшкодування виконавцеві фактичних витрат за договором про безоплатне надання послуг. Розірвання договору. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг.

Транспортні договори

Загальні положення про перевезення. Договір перевезення вантажу. Поняття, характеристика. Сторони. Предмет договору перевезення. Форма, зміст договору перевезення.

Договір перевезення пасажирів та багажу. Сторони. Предмет договору. Форма та порядок укладення договору. Права пасажирів та перевізників за договором. Відповідальність сторін за неналежне виконання договору.

Договір чартеру (фрахтування). Порядок укладення та виконання договору. Довгостроковий договір перевезення вантажу.

Транспортне експедирування. Договір транспортного експедирування.

Договори про надання фінансових послуг

Страховання. Договір страхування. Предмет, сторони у договорі страхування та істотні умови договору страхування. Момент набрання чинності договору страхування. Обов'язки страховика та страхувальника. Умови та порядок здійснення страхової виплати. Відмова від здійснення страхової виплати. Сплата неустойки страховиком у розмірі, встановленому договором або законом у разі несплати страхувальникові страхової виплати. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування.

Обов'язкове страхування передбачене законом.

Договір позики. Поняття, характеристика, форма договору позики, його характеристика. Сторони договору позики. Проценти за договором позики. Обов'язок позичальника повернути позику. Наслідки порушення договору позичальником. Оспорювання договору позики.

Кредитний договір. Поняття, характеристика, форма кредитного договору. Сторони договору. Відмова від надання або одержання кредиту. Комерційний кредит.

Договір банківського вкладу. Поняття договору та його характеристика. Форма договору банківського вкладу. Види банківських вкладів. Проценти на банківський вклад. Внесення грошових коштів на рахунок вкладника іншою особою. Ощадна книжка. Ощадний (диспозитивний) сертифікат.

Договір банківського рахунку. Поняття та характеристика договору банківського рахунку. Укладення договору банківського рахунку. Операції за рахунком, що виконуються банком. Кредитування рахунку. Проценти за користування коштами, що знаходяться на рахунку. Підстави списання грошових коштів з рахунку. Правові наслідки неналежного виконання банком операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпорядження рахунком. Розірвання договору банківського рахунку. Банківська таємниця.

Договір факторингу. Поняття, предмет, форма, сторони договору факторингу. Недійсність заборони відступлення права грошової вимоги. Відповідальність клієнта перед фактором. Виконання боржником грошової вимоги факторові. Права фактора. Захист прав боржника.

Розрахунки за цивільним законодавством України

Загальні положення про розрахунки. Форми розрахунків за участю фізичних та юридичних осіб. Види безготівкових розрахунків.

Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки за акредитивом. Розрахунки за інкасовими дорученнями. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Договори: доручення; комісії; зберігання

Поняття та істотні умови договору доручення. Зміст договору доручення. Права та обов'язки сторін. Право повіреного на плату. Особисте виконання договору доручення. Припинення договору. Наслідки припинення договору доручення. Обов'язки спадкоємця повіреного та ліквідатора юридичної особи повіреного.

Поняття договору комісії. Умови договору комісії та його форма. Комісійна плата. Виконання договору комісії. Субкомісія. Відступ від вказівки комітента. Право власності на майно, придбане комісіонером за рахунок комітента. Види договору комісії та їх особливості.

Поняття договору зберігання. Сторони, предмет, об'єкт, строк та форма договору зберігання. Зміна умов зберігання. Плата за зберігання. Основні права та обов'язки сторін. Відшкодування збитків, завданих поклажедавцеві втратою, нестачею або пошкодженням речі.

Види договору зберігання: зберігання на товарному складі. Зберігання речі у ломбарді. Зберігання цінностей у банку. Договір про надання

індивідуального банківського сейфа.

Зберігання речей у камерах схову організацій, підприємств, транспорту. Особливості зберігання речей у гардеробі організацій. Особливості схоронності речей у готелях, гуртожитках, будинках відпочинку, пансіонатах, санаторіях та інших організаціях, у приміщеннях яких особа тимчасово проживає. Зберігання речей, що є предметом спору (секвестр). Зберігання автотранспортних засобів, яке здійснюється суб'єктом підприємницької діяльності.

Договір управління майном

Договір управління майном. Проблема поняття довірчої власності. Сторони, предмет, строк, форма та істотні умови договору управління. Права та обов'язки управителя. Відповідальність управителя. Припинення договору управління майном.

Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності як окремий документ дозволу використання об'єкта права інтелектуальної власності іншій особі (ліцензіату) або як складова частина ліцензійного договору. Види ліцензій.

Ліцензійний договір: поняття, сторони, предмет, форма, зміст та порядок укладення ліцензійного договору. Права та обов'язки сторін за ліцензійним договором. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Субліцензійний договір.

Інші договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності: авторські договори; видавничий договір; договір про депонування рукопису, твору; постановочний договір, сценарний договір; договір художнього замовлення; договір про використання у промисловості неопублікованого твору, декоративно-прикладного мистецтва.

Договір щодо управління майновими правами автора або інших суб'єктів авторського права і суміжних прав.

Комерційна концесія

Договір комерційної концесії. Сторони, предмет, форма та порядок укладення договору. Особливі умови договору комерційної концесії. Обов'язки правоволодільця та користувача. Зміна та припинення договору комерційної концесії. Відповідальність правоволодільця та користувача за договором комерційної концесії. Договір комерційної субконцесії.

Спільна діяльність

Загальні положення про спільну діяльність. Види спільної діяльності. Договір про спільну діяльність та окремі види спільної діяльності.

Договір простого товариства. Поняття договору та його юридична характеристика. Спільне майно учасників простого товариства. Ведення спільних справ учасників. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями. Розподіл прибутку. Виділ частки учасника на вимогу його

кредитора. Припинення договору простого товариства. Спільна діяльність зі створенням юридичної особи.

Зобов'язання з односторонніх дій

Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу. Право на оголошення конкурсу. Умови конкурсу. Особливості оцінювання результатів інтелектуальної творчої діяльності, які подані на конкурс. Права переможця конкурсу. Повернення учаснику конкурсу речі, поданої на конкурс.

Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу. Зміст та строк виконання завдання. Зміна умов публічної обіцянки винагороди. Правові наслідки виконання завдання. Припинення зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди: (закінчення строку для передання результату, передання результату особою, яка першою виконала завдання).

Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи зі створення загрози життю, здоров'ю і майну фізичної особи або майну іншої особи.

Відшкодування шкоди у цивільному праві

Загальні положення про відшкодування шкоди. Поняття і значення зобов'язань з відшкодування шкоди. Підстави деліктної відповідальності. Система зобов'язань з відшкодування шкоди. Поняття моральної шкоди. Підстави та розмір відповідальності за завдану моральну шкоду.

Відповідальність за шкоду, заподіяну працівником під час виконання ним своїх трудових (службових) обов'язків. Підстави, умови та особливості відповідальності.

Відповідальність за шкоду, заподіяну органами державної влади. Суб'єкти заподіяння шкоди та суб'єкти відповідальності за шкоду. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної органами державної влади.

Відповідальність за шкоду, заподіяну незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Суб'єкти заподіяння шкоди та суб'єкти відшкодування шкоди, завданої правоохоронними та судовими органами. Особливості відповідальності за шкоду, завдану правоохоронними та судовими органами.

Відповідальність за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю фізичної особи. Загальні засади відповідальності за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю фізичної особи. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю фізичної особи внаслідок каліцтва чи іншого ушкодження здоров'я. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок смерті потерпілого. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок каліцтва чи іншого ушкодження здоров'я або смерті.

Відповідальність за шкоду, заподіяну малолітніми, неповнолітніми, недієздатними, обмежено дієздатними та особою, яка не могла усвідомлювати своїх дій та (чи) керувати ними.

Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Поняття та види джерел підвищеної небезпеки. Суб'єкти відшкодування за шкоду заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Особливості

відповідальності за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки.

Відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Загальні положення. Умови відповідальності. Відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок злочину.

Правове регулювання спадкових відносин

Загальні положення про спадкування. Види спадкування. Склад спадщини. Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини. Відкриття спадщини. Місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування. Усунення від права на спадкування. Спадкування права на земельну ділянку. Спадкування частки у праві спільної сумісної власності. Право на одержання сум заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві. Спадкування права на вклад у банку (фінансовій установі). Спадкування права на одержання страхових виплат (страхового відшкодування). Спадкування права на відшкодування збитків, моральної шкоди та сплату неустойки. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця.

Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Здійснення права на спадкування. Пред'явлення кредитором спадкодавця вимог до спадкоємців. Виконання заповіту. Оформлення прав на спадщину. Право спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину. Обов'язок спадкоємця звернутися за свідоцтвом про право на спадщину на нерухоме майно. Строк видачі свідоцтва про право на спадщину. Державна реєстрація права на спадщину. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину та визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину. Спадковий договір.

РОЗДІЛ 3 КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Загальні положення Кримінального кодексу України.

Поняття і завдання кримінального права.

Система кримінального права.

Взаємозв'язок кримінального права з іншими галузями права.

Принципи кримінального права.

Поняття і завдання науки кримінального права.

Завдання Кримінального кодексу (ст. 1 КК України).

Підстави кримінальної відповідальності (ст. 2 КК України).

Положення закону про кримінальну відповідальність.

Законодавство України про кримінальну відповідальність (ст. 3 КК України).

Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі (ст. 4 КК України).

Зворотна дія кримінального закону (ст. 5 КК України).

Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України (ст. 6 КК України).

Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України (ст. 7 КК України).

Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України (ст. 8 КК України).

Правові наслідки засудження особи за межами України (ст. 9 КК України).

Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами (ст. 10 КК України).

Кримінальне правопорушення, його види та стадії.

Поняття кримінального правопорушення (ст. 11 КК України).

Класифікація кримінальних правопорушень (ст. 12 КК України).

Особливості кваліфікації незакінченого кримінального правопорушення.

Особливості кваліфікації закінченого кримінального правопорушення.

Стадії вчинення кримінального правопорушення: поняття та види.

Повторність кримінальних правопорушень (ст. 32 КК України).

Вчення про суб'єкта кримінального правопорушення.

Поняття загального суб'єкту кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 18 України).

Поняття спеціального суб'єкту кримінального правопорушення.

Осудність. Обмежена осудність.

Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність.

Вина та її форми.

Поняття вини (ст. 23 КК України).

Умисел та його види (ст. 24 КК України).

Необережність та її види (ст. 25 КК України).

Інститут співучасті у кримінальному правопорушенні.

Поняття співучасті (ст. 26 КК України). Види співучасників (ст. 27 КК України). Форми співучасті (ст. 28 КК України). Кримінальна

відповідальність співучасників (ст. 29 КК України). Проблеми та особливості кримінальної відповідальності організаторів та учасників організованої групи та злочинної організації (ст. 30 КК України). Причетність до кримінального правопорушення.

Склад кримінального правопорушення.

Поняття, ознаки та види складів кримінальних правопорушень. Елементи складів кримінальних правопорушень. Об'єкт кримінального правопорушення. Предмет кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Обставини, які виключають злочинність діяння.

Обставини, які виключають злочинність діяння: загальна характеристика та види. Необхідна оборона: поняття та ознаки (ст. 36 КК України). Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення (ст. 38 КК України). Крайня необхідність (ст. 39 КК України). Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації (ст. 43 КК України).

Покарання та його види.

Поняття покарання та його функції. Обставини, що обтяжують покарання (ст. 67 КК України). Обставини, які пом'якшують покарання (ст. 66 КК України). Конкуренція кримінально – правових норм Особливої частини та правила кваліфікації при конкуренції. Види покарань (ст. 98 КК України). Примусові заходи медичного характеру; поняття, види, особи до яких застосовуються. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Проблеми відповідальності юридичних осіб в кримінальному праві України.

2. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Критерії систематизації Особливої частини КК України.

Злочини проти основ національної безпеки України. Особливості кваліфікації.

Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Умисне вбивство. Види тілесних ушкоджень за КК України.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих прав громадян.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та недоторканності.

Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері

службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень, що пов'язані з пропозицією, обіцянкою, наданням або прийняттям неправомірної вигоди.

Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності.

Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів).

ІІІ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахові іспити на навчання за ступенем «магістр» проводяться у терміни, встановлені Правилами прийому до КПУ за програмою для проведення фахового іспиту у формі усного іспиту для спеціальності 081 – Право.

Фахові іспити проводяться у усній формі, на випробування виносяться два теоретичних питання. Користуватися при підготовці друкованими або електронними інформаційними засобами забороняється. Відповіді пишуться ручкою одного й того ж кольору. Відповіді на питання повинні бути чіткими, послідовними і логічними.

Тривалість підготовки вступника 45 хвилин. Кожне питання з білету є рівнозначним за їх внеском до загальної оцінки. Відповідь по кожному питанню з білету оцінюється за 100 бальною шкалою. Підсумкова оцінка є сумою двох оцінок за кожним питанням білету і складає від 0 до 200 балів.

Мінімальний бал підсумкової оцінки, що дозволяє брати участь у конкурсі – 100 балів.

**Відповідь по кожному питанню білета
оцінюється за такими критеріями**

<i>Бали/Рівень</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
--------------------	----------------------------

<p>Високий (90-100 балів)</p>	<p>Вступник демонструє міцні і систематичні знання всіх положень теорії, питання розкрито досить глибоко і повно, відповідь відрізняється точністю формулювань, на рівні самостійних роздумів з елементами творчого мислення. Вступник вільно оперує поняттями, засвоїв основну та ознайомився із додатковою літературою, подає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу; уміє доводити та відстоювати свої погляди.</p>
<p>Вище середнього (80-89 балів)</p>	<p>Вступник досить повно дає відповіді на всі питання, знає основну літературу, подає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, що не приводить до викривлення сутності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.</p>
<p>Середній (70-79 балів)</p>	<p>Вступник в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, знає основну літературу, подає матеріал у логічній послідовності, але не робить певні узагальнення і висновки. Допускає окремі, несуттєві, не системні помилки у відповіді, що не приводить до викривлення сутності.</p>
<p>Достатній (60-69 балів)</p>	<p>Відповідь вступника відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними. Вступник розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Допускає значну кількість неточностей і грубих помилок</p>
<p>Задовільний (50-59 балів)</p>	<p>Вступник має певні знання, передбачені програмою вступних випробувань, дає неповну, елементарну відповідь на поставлене теоретичне запитання на рівні репродуктивного матеріалу. При розкритті питання цілком відсутня самостійність.</p>
<p>Низький (0-49)</p>	<p>Відповідь вступника фрагментарна, безсистемна, має суттєві помилки і визначається на рівні, який є мінімально допустимий.</p>

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

До розділу 1:

Основна:

1. Андрусяк Т. Г. Історія політичних та правових вчень: Навч. Посібник. Львів, 2001.
2. Забзалюк Д. Є. Історія держави та права України: навч. посібник (у схемах і таблицях). Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. 120 с.
3. Іванов В. Історія держави і права України: Підручник. Київ. МАУП, 2007. 552 с.
4. Історія держави та права : навчальний посібник. [Д. Є. Забзалюк, В. С. Макарчук, В. Я. Марковський, В. Д. Яремчук, Н. Я. Рудий]. Заг. ред. Д. Є. Забзалюка та В. Я. Марковського. Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів. СПОЛОМ, 2021. 438 с.
5. Історія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навчальних закладів. [О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О. М. Головка та ін.]; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Майдан, 2018. 616 с.
6. Каткова Т. Г. Теорія держави і права : навч. посіб. у визначеннях і таблицях. 2-ге вид., допов. Харків. Право, 2020. 96 с.
7. Кельман М. С. Теорія права. Навчальний посібник. Тернопіль: Поліграфіст, 1997. 382 с.
8. Кельман М. С., Мурашин О. Г., Хома Н. М. Загальна теорія держави та права: Підручник. Львів: Новий Світ–2000, 2003. 584 с.
9. Лисенков С. Л. Теорія держави і права. За ред. В. В. Копейчикова. Київ. Юрінком, 2002. 367 с.
10. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: Навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). Київ. Атіка, 2010.

11. Орач Є. М. Історія політичних і правових вчень. Львів, 2005.
12. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави. Київ. Атіка, 2001. 175 с.
13. Скакун О. Ф Теорія держави і права: Підручник . Харків. Консум, 2001. 656 с.
14. Теорія держави і права : підручник. [О. М. Бандурка, О. М. Головка, О. С. Передерій та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки. МВС України. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків. 2018. 416 с.
15. Теорія держави та права : навч. посіб. [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. Київ. НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
16. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник. За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. Київ. Юрінком Інтер, 2006. 328 с.
17. Теорія держави і права в схемах та таблицях: навчальний посібник. Кол. авт.; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ. «Хай-Тек Прес», 2020. 296 с.
18. Теорія держави і права: Навч. посіб. А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін. За заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. Київ. Юрінком Інтер, 2003. 454 с.
19. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів. ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
20. Ухач В. З. Історія держави і права України. Навчальний посібник (конспекти лекцій). Тернопіль. Вектор, 2011. 378 с.
21. Цвік М. В. Теорія держави і права. Харків. 2002. 386 с.

Допоміжна:

1. Антологія української юридичної думки: В 6 т. Київ. Видавничий Дім „Юридична книга”, 2002. Т. 1: Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права.
2. Дудник О. В. Історія держави і права України. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Умань. 2012. 141 с.
3. Загальна теорія держави і права. За редакцією академіка України, доктора юридичних наук, професора В. В. Копейчикова. Київ. Юрінком, 1997. 320 с.
4. Історія держави і права зарубіжних країн. Навчальний посібник. [О. М. Джужа, Т. А. Третякова, В. С. Калиновський, О. І. Анатольєва, Л. М. Хойнацька, Н. О. Дорошук]. Київ. 2012. 372 с.
5. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник. За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Бандурки [Бандурка О. М., Швець Д. В., Бурдін М. Ю., Головка О. М., та ін. ; вступ. слово О. М. Бандурки]. Харків. Майдан, 2020. 618 с.
6. Котюк В. О. Теорія права: Курс лекцій: Навч. посібник. Київ. Вентурі, 1996.
7. Олійник А. Ю., Гусарєв С. Д., Слюсаренко О. Л. Теорія держави і права України: Навчальний посібник. Київ. Юрінком Інтер, 2001.
8. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посібник. Вид. 6–е. Харків. "Консум", 2002. 160 с.

До розділу 2:

Основна:

1. Аванесян Г. М., Басенко Р. О. Цивільне право України (Загальна частина) : навчально-методичний посібник. Полтава : ППЕП, 2020. 199 с.
2. Кіріяк О. В., Пацурківський Ю. П., Гудима-Підвербецька М. М. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Станом на 15 вересня 2021 року. За заг. ред. Теремецького В. І. Київ.: Видавничий дім «Професіонал», 2021. 1158 с.
4. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України в 2 томах. [О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць]. Київ. Юрінком інтер. 2019.
5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. За заг. ред. В. В. Богатиря. Київ. «центр учбової літератури», 2012. 1024 с.
6. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. ОВУ. 2003. № 11. Ст. 461.
7. Яновицька Г. Б., Кучер В. О. та ін. Цивільне право України: підручник : в 2 т. Т. 1. Кол. авторів; за ред. Г. Б. Яновицької, В. О. Кучера. Львів: «Новий Світ-2000», 2014. 444 с.

Допоміжна:

1. Азімов Ч. Поняття і зміст приватного права. Вісник Академії правових наук України. 1998. № 3 (14). С. 50-58.
2. Антонюк О. І. Деякі загальнотеоретичні поняття правового захисту у цивільному праві. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. Донецький ін-т внутр. справ при ДНУ, 2000. № 2. С. 309-310.
3. Апанасюк М. П. Договір ренти: Автореф. дис. ... канд.. юрид. наук. Харків, 2004. 18 с.
4. Безклубий І. А. До питання про юридичну природу договору факторингу. Підприємництво, господарство і право. 2005. № 3. С. 67-73.
5. Безклубий І. А. Банківські правочини: цивільно-правові проблеми: Монографія. Київ. Вид.-поліграф. Центр «Київський університет», 2005. 378 с.
6. Бенедиктова І. В. Договір довірительного управління имуществом. Харьков, 2004.
7. Бервено С. М. Проблеми договірної права України: Монографія. Київ. Юрінком Інтер, 2006. 392 с.
8. Васильєв С. В. Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ : навч. посіб. Харків. Еспада, 2012. 480 с.
9. Дзера О., Отрадна О. Недійсність правочину (угоди) за новим Цивільним кодексом України. Юридична Україна. 2003. № 10. С. 5-10.

10. Дзера І. О. Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні. Київ. Юрінком Інтер, 2001. 256 с.
11. Дроздова Н. В. Договори про надання фінансових послуг у цивільному праві України. Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ. 2005. 20 с.
12. Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник. Київ. Юрінком Інтер, 2004. 512 с.
13. Зейкан Я. П. Захист у цивільній справі : наук.-практ. комент. 4-те вид., стер. Київ. КНТ Вид. Ліпкан О. С. , 2011. 488 с.
14. Ігнатенко В. М. Зобов'язання із створення небезпеки (загрози) за новим Цивільним кодексом України. Проблеми законності: Респ. міжвідом. наук. зб. Відп. ред. В. Я. Тацій. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2002. № 53.
15. Кодифікація приватного (цивільного) права України. За ред. А. С. Довгерта. Київ. 2000.
16. Кучеренко І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: Монографія. Київ. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького, 2004. 328 с.
17. Мазур О. С. Цивільне право України: Навч. пос. Київ. Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
18. Масюк В. В. Презумпції та преюдиції в цивільному судочинстві. Монографія. Харків. Право, 2011. 208 с.
19. Назаренко В. Істотні умови аграрно-правового договору комісії у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Підприємництво, господарство і право. 2010. № 2. С. 101-104.
20. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. За ред. Ю.С. Червоного. Київ. Юрінком Інтер, 2008. 656 с.
21. Отраднава О. О. Поняття і функція неустойки: історія та сучасність. Право України. 2001. № 8. С. 110-113.
22. Пацурія Н. Б. Страхове право України: Навч. посібник. Київ. Юрінком Інтер, 2006. 176 с.
23. Право інтелектуальної власності. Навч. посіб. В. Р. Кравець, В. Г. Олюха, О. М. Стець та ін.; за заг. ред.. Кравця В. Р., Олюхи В. Г. Київ. Центр учбової літератури, 2012. 270 с.
24. Простибоженко О. Емфітевзис і суперфіцій: сутність, ознаки та підстави виникнення. Нотаріат. Адвокатура. Суд. 2005. № 13 (11). С. 56-62.
25. Сидоров Я. О. Становлення інституту комерційної концесії в Україні (цивільно-правовий аспект). Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2004.
26. Стефанчук Р. О. До питання про особисті немайнові відносини як структурну складову предмету цивільного права. Вісник Академії правових наук України. 2005. № 3. С. 136-149.
27. Стефанчук М. О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав. Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ. 2006. 202 с.
28. Харитонов Є. О. Харитонова О. І., Старцев О. В. Цивільне право України : Підручник. Вид. 2, перероб. і доп. Київ. Істина, 2009. 816 с.
29. Цивільне право України : підручник : У 2 кн. О. В. Дзера (кер. авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. Київ. Юрінком Інтер, 2005. Кн. 2. – 640 с.

30. Цивільне право України : Навч. посіб. Ю. В. Білоусов, С. В. Лозінська, С. Д. Русу та ін. Київ. Наукова думка: Прецедент, 2004. 448 с.
31. Цивільне право України: Підручник. Є. О. Харитонов, Н. О. Саніахметова. Київ. Істина, 2003. 776 с.
32. Цивільне право України : Академічний курс: У 2 т. За ред. Я. М. Шевченко. Київ. Видавничий дім. 2004.
33. Цивільне право України: Підручник: У 2 томах. За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. Київ. Юрінком Інтер, 2004. Т. 2.
34. Цивільний кодекс України : Коментар. Видання друге із змінами за станом на 15 січня 2004 р.: За ред. Харитонova Є. О., Калітенко О. М. Харків. ТОВ «Одіссей», 2004. 856 с.
35. Цивільне та сімейне право : навч. посіб. для підготовки до державного екзамену. І. Е. Берестова [та ін.] ; ред.: Л. А. Литовченко, Д. С. Лещенко : рец.: О. М. Обушенко, В. І. Щербина : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпропетровськ : ДДУВС, 2010. 236 с.
36. Цивільне право України : посіб. для підготовки до іспитів. О. Г. Братель, С. А. Пилипенко : Київський національний університет внутрішніх справ. Київ. ФОП Ліпкан О. С., 2010. 256 с.
37. Цивільне право : підручник : у 2 т. В. І. Борисова (кер. авт. кол.) Л. М. Баранова, Т. І. Бегова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького Харків. Право. 2011. Т.2. – 816.
38. Цивільне право України. Особлива частина : підручник, за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, Р. А. Майданника. 3 – те вид., перероб. і допов. Київ. Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
39. Цікало В. І. Сфера застосування позовної давності. Становлення правової держави в Україні: проблеми та шляхи удосконалення правового регулювання. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2001. С. 63-67.
40. Цюра В. В. Речові права на чуже майно: Науково-практичний посібник. Київ. КНТ, 2006. 136 с.

До розділу 3:

Основна:

1. Гришук В. К. Кримінальне право України: Загальна частина: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних працівників юридичних факультетів закладів вищої освіти. Видання 2-ге, змінене та доповнене. Львів. ЛьвДУВС, 2019. 666 с.
2. Кваліфікація злочинів: навч. посіб. За ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Київ. Істина, 2010. 430 с.
3. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство із змінами і допо. 23 березня 2011 року: (Відповідає офіц. текстів). Київ. Алерта ; ЦУЛ. 174 с.

4. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. За ред. А. С. Беницького, В. С. Гуславського, О. О. Дудорова, Б. Г. Розовського. Київ. Істина, 2011. 1112 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина. Підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора, заслуженого працівника освіти України О. М. Литвинова. Рекомендовано Вченою радою Харківського національного університету внутрішніх справ. Харків. 2020. 428 с.

6. Кримінальне право : навчальний посібник. О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк. За заг. ред. М. І. Хавронюка. Київ. Ваїте, 2014. 944 с.

7. Кримінальне право України : Загальна частина : підручник. В. І. Борисов, В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Харків. Право, 2015. 528 с.

8. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. [5-е вид. перероб. та доп.] Київ. Юридична думка, 2008. 1216 с.

9. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: у 2 т. Т.1. За заг. ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. [3-тє вид., перероб. та доп.] Київ. Алерта ; КНТ ; Центр навчальної літератури, 2009. 964 с.

10. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: у 2 т. Т.2. За заг. ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. [3-тє вид., перероб. та доп.]. Київ. Алерта ; КНТ ; Центр навчальної літератури, 2009. 624 с.

11. Практикум з кримінального права України (Загальна частина) : навчальний посібник. О. В. Ведмідський, В. Д. Людвіг, В. Ф. Примаченко та ін. За заг. ред. д.ю.н., доц. В. В. Шаблістого. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 352 с.

12. Сухонос В. В. Кримінальне право України. Загальна частина. Підручник. Суми. Університетська книга, 2016. 375 с.

13. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник. За ред. В. О. Навроцького. Київ. Юрінком Інтер, 2013. 713 с.

14. Шалгунова С. А., Скок О. С., Шевченко Т. В. та ін. Кримінальне право (Загальна частина) : навчальний посібник. [С. А. Шалгунова, О. С. Скок, Т. В. Шевченко, О. І. Соболев, С. М. Школа, С. А. Риб'янець, Ю. В. Волошина, А. О. Марієнко, В. А. Якушкін]. За заг. ред. к.ю.н., доц. С. А. Шалгунової. Херсон. Айлант, 2019. 296 с.

Додаткова:

1. Абакумова Ю. В. Теорія співучасті в кримінальному праві України. Дис. на здобуття наукового ступеня д.ю.н. 12.00.08. Запоріжжя : Класичний приватний університет. 2013. 423 с.

2. Андрушко П. П., Стрижевська А. А. Злочини у сфері службової діяльності. Київ. А.С.К. 2006. 234 с.

3. Бажанов М. И. Уголовное право Украины. Общая часть. Днепропетровск : Пороги. 1992. 168 с.

4. Баулін Ю. В. Поняття кримінальної відповідальності та його значення для практики застосування нового Кримінального кодексу України. Новий Кримінальний кодекс України : питання застосування і вивчення: Матер. між нар. наук.-практ. конф. Харків. 25–26 жовтн. 2001 р. Київ – Харків, 2002.
5. Баулін Ю. В. Кримінальна відповідальність: сутність, зміст та правова форма. Вісник академії правових наук України. 2003. № 2(33) 3(34). С. 626–633.
6. Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності: Монографія. – К. : Атіка, 2004. – 296 с
7. Борисов В. І. Необережність та її види: Текст лекції. Харків: ЮІ, 1991. 23 с.
8. Вереша Р. Вина і склад злочину в кримінальному праві України: співвідношення понять. Підприємництво, господарство і право. 2004. №2. С. 91–94.
9. Зінченко І. О., Тютюгін В. І. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання: Монографія. За заг. ред. проф. Тютюгіна В. І. Харків: «Фінн», 2008. 336 с.
10. Кваша О. О. Співучасть у злочині: структура і відповідальність монограф. НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 560 с.
11. Кримінальне право України. Особлива частина. Підручник. Ю. В. Александров, О. О. Дудоров, В. А. Клименко та ін. За ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. Київ : Юридична думка, 2004. 656 с.
12. Лихова С. Я. Злочини у сфері реалізації громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина (розділ V Особливої частини КК України). Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. 573 с.
13. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. [2-ге вид.] Київ. Юрінком Інтер, 2009. 512 с.
14. Панов М. І. Проблеми складу злочину та його функцій у доктрині кримінального права. Вісник асоціації кримінального права України. № 1 (1). 2013. С. 103-125.
15. Питання кримінального права у рішеннях Конституційного суду України. Упорядн.: Л. П. Брич, В. Є. Ясеницький. Львів. ПАІС, 2004. 92 с.
16. Рабінович П. М., Хавронюк М. І. Права людини і громадянина. Навчальний посібник. Київ : Атіка. 2004. 463 с.
17. Селецький С.І. Кримінальне право України. Особлива частина: навчальний посібник. Київ. Центр Учбової літератури, 2007. 504 с.
18. Сердюк П.П. Теоретичні й методологічні проблеми сучасного кримінального права : монографія. Запоріжжя: Акцент Інвест–Трейд, 2012. 800 с.
19. Стрельцов Є. Л. Спеціальний суб'єкт злочину у новому Кримінальному кодексі України. Новий Кримінальний кодекс України : питання застосування і вивчення : матер. міжнар. наук.-практ. конф. [Харків] 25–26 жовтн. 2001 р. К. – Х., 2002. С.59–61.
20. Судово-практичний коментар до Кримінального кодексу України. Упоряд. і авт. передмови М. І. Хавронюк. Київ. Юрисконсульт. 2008. 550 с.
21. Тацій В. Я. Об'єкт злочину. Вісник асоціації кримінального права

України. № 1 (1). 2013. С. 126-143.

22. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України : навчальний посібник. Харків : Украю, 1994. 76 с.

23. Теорія кваліфікації злочинів: підручник. [В.В. Кузнецов, А.В. Савченко]; за заг. ред. професорів Є. М. Моїсєєва та О. М. Джужи, наук. ред. к.ю.н., доц.. І. А. Вартилицька. [2-е вид., перероб] Київ. КНТ. 2007. 300 с.

24. Тихий В. П. Стадії вчинення злочину: Конспект лекцій. Харків, 1996. 46 с.

25. Трубников В. М. Новый взгляд на объект преступления. Право і безпека. 2002. № 1. С. 81–88.

26. Фесенко Є. В. Проблеми кримінально-правової протидії тероризму в Україні. Часопис Академії адвокатури України. 2014. Т. 7. № 4. С. 72–76.

27. Хавронюк М. І. Довідник з особливої частини Кримінального кодексу України. Київ. Істина, 2004. 504 с.